

31997D0178

L 75/44

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

15.3.1997

ROZHODNUTIE KOMISIE**z 10. februára 1997****o stanovení metodiky prevodu medzi Európskym systémom národných a regionálnych účtov v spoločenstve (ESA 95) a Európskym systémom národohospodárskych súhrnných účtov (ESA, druhé vydanie)****(Text s významom pre EHP)**

(97/178/ES, Euratom)

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

a vyhodnotiť ich vplyv s cieľom odvodiť údaje pre HDP a HNP podľa ESA druhé vydanie z údajov pre HDP a HNP podľa ESA 95;

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu,

keďže Komisia v súlade s článkom 8 nariadenia (ES) č. 2223/96 prijme opatrenia na úpravu prílohy tohto rozhodnutia, ak sa po prijatí tohto rozhodnutia zistia ďalšie rozdiely medzi ESA druhé vydanie a ESA 95, ktoré majú vplyv na HDP alebo HNP;

so zreteľom na článok 8 ods. 3 nariadenia Rady (ES) č. 2223/96 z 25. júna 1996 o Európskom systéme národných a regionálnych účtov v spoločenstve ⁽¹⁾ a článok 6 smernice Rady 89/130/EHS, Euratom z 13. februára 1989 o zosúladiení zostavovania hrubého národného produktu v trhových cenách ⁽²⁾,keďže článok 19 nariadenia Rady (EHS, Euratom) č. 1552/89 z 29. mája 1989, ktorým sa vykonáva rozhodnutie 88/376/EHS, Euratom o systéme zdrojov spoločenstva ⁽³⁾, ustanovuje, že Komisia spolu s príslušnými členskými štátmi každý rok preskúma súhrnné veličiny určené na účely vlastných zdrojov, predovšetkým v prípadoch, na ktoré upozorní výbor pre HNP;

keďže Komisia predpokladá zrušenie výhrad k odhadom HNP členských štátov do 31. decembra 1998;

keďže sú rozdiely medzi výsledkami vyplývajúcimi z používania ESA 95 a používania ESA druhé vydanie;

keďže sa majú uplatňovať opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí, berúc do úvahy zásadu efektívnosti nákladov pri zabezpečení dobrej kvality odhadov HDP a HNP;

keďže pre uplatňovanie článku 8 ods. 1 a 2 nariadenia (ES) č. 2223/96 o ESA 95 je potrebné najneskôr do decembra 1996 určiť rozdiely v definíciách medzi ESA 95 a ESA druhé vydanie

keďže opatrenia ustanovené v tomto rozhodnutí sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného podľa článku 6 smernice 89/130/EHS, Euratom,

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 310, 30.11.1996, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. ES L 49, 21.2.1989, s. 26.⁽³⁾ Ú. v. ES L 155, 7.6.1989, s. 1.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 3

Článok 1

Rozdiely v definíciách medzi ESA druhé vydanie a ESA 95, ktoré zistil a odsúhlasil výbor pre HNP do 31. decembra 1996 a ktoré majú vplyv na HDP alebo HNP, sú uvedené v prílohe. Členské štáty vyhodnotia a dokumentmi doložia každý z týchto rozdielov v definíciách, pričom uplatnia princíp ustanovený v článku 2. Poskytnú Komisii potrebné informácie a vysvetlenia o každom rozdieli v súlade s článkom 5 smernice 89/130/EHS, Euratom.

Článok 2

Údaje o HNP vychádzajúce z ESA druhé vydanie a predložené v súlade so smernicou 89/130/EHS, Euratom a údaje o HDP zaslané v súlade s nariadením Rady (ES) 3605/93 z 22. novembra 1993 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva ⁽¹⁾, sú odvodené od údajov vychádzajúcich z ESA 95 a zaslaných členskými štátmi v súlade s článkom 7 ods. 1 nariadenia (ES) č. 2223/96 úpravou týchto druhých údajov tak, aby bol zohľadnený vplyv rozdielov v definíciách medzi ESA druhé vydanie a ESA 95 citovaných v článku 1.

Túto zásadu možno zhrnúť do nasledovných rovníc:

a) Údaje o HDP vychádzajúce z ESA druhé vydanie

= údaje o HDP vychádzajúce z ESA 95

— súčet častok vyčíslených pre rozdiely v definíciách medzi ESA 95 a ESA druhé vydanie citované v článku 1;

b) Údaje o HNP vychádzajúce z ESA druhé vydanie

= údaje o HNP vychádzajúce z ESA 95

— súčet častok vyčíslených pre rozdiely v definíciách medzi ESA 95 a ESA druhé vydanie citované v článku 1.

1. Ustanovenia uvedené v článkoch 1 a 2 rozhodnutia platia pre:

- a) údaje o HNP za rok 1998 a nasledujúce roky, ktoré sa predkladajú v súlade so smernicou 89/130/ES, Euratom, pričom rozhodnutie Rady 94/728/ES, Euratom z 31. októbra 1994 o systéme vlastných zdrojov Európskych spoločenstiev ⁽²⁾ zostáva v platnosti;
- b) údaje o HDP za rok 1998, ktoré sa predkladajú na účely nariadenia (ES) 3605/93.

Tieto ustanovenia môžu platiť aj pre:

- c) údaje o HNP a HDP za roky 1995 až 1997, ktoré členské štáty môžu predkladať na základe ESA 95 na účely smernice a nariadenia uvedených v odseku 1 písm. a) a b).
2. Ak sa prekladajú údaje podľa ods. 1 písm. c), členské štáty na žiadosť Komisie oznámia čiastky vyplývajúce z rozdielov v definíciách medzi ESA druhé vydanie a ESA 95.

Článok 4

Ak rozhodnutie 94/728/ES, Euratom zostane v platnosti aj po 31. decembri 1999, Komisia preskúma toto rozhodnutie a v prípade potreby prijme primerané opatrenia.

Článok 5

Toto rozhodnutie je adresované členským štátom.

V Bruseli 10. februára 1997

Za Komisiu

Yves-Thibault DE SILGUY

člen Komisie

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 332, 31.12.1993, s. 7.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 293, 12.11.1994, s. 9.

PRÍLOHA

ZMENY Z ESA 79 NA ESA 95 S VPLYVOM NA HDP ALEBO HNP

Zoznam zmien

Ďalej sa popisujú tieto zmeny pojmov, ktoré majú vplyv na HDP alebo HNP:

1. Kritériá pobytu
2. Finančné sprostredkovateľské služby merané nepriamo (Fisim)
3. Poistenie
4. Zisky z priamych investícií
5. Príjmy z úrokov
6. Prirodzený prírastok plodín
7. Programové vybavenie a veľké databázy
8. Vojské zariadenia a dopravné prostriedky okrem zbraní
9. Nedokončená výroba v službách
10. Výdavky spojené s ťažbou nerastov
11. Spotreba fixného kapitálu pri cestách, mostoch atď.
12. Štátne licencie a poplatky
13. Oceňovanie produkcie vlastné konečné použitie a produkcie z dobrovoľnej činnosti
14. Hodnotový prah pre kapitálové výrobky
15. Trhové/netrhové kritériá
16. Subvencie
17. Originály zábavných, literárnych a umeleckých diel
18. Služby spojené s licenciou na používanie originálov zábavných, literárnych a umeleckých diel
19. Garáže
20. Dane za registráciu automobilov platené domácnosťami
21. Naturálne mzdy a platy
22. Povolenia na používanie nehmotných nevyrábaných aktív
23. Kolkové poplatky

Terminológia

Predchádzajúca poznámka k terminológii je opodstatnená. Treba poznamenať, že viaceré pojmy z ESA 79 uvedené v dotazníku o HNP boli v ESA 95 zrušené. Príkladom je produkcia v trhových cenách (P 10), hrubá pridaná hodnota v trhových cenách (N1p) a konečná spotreba na hospodárskom území (P3B). Skutočnosť, že určité pojmy z ESA 79 boli nahradené vhodnejšími v ESA 95 však neznamena, že staré pojmy nemôžu byť použité v kontexte ESA 95. Súhrnné veličiny ESA 79 sa môžu samozrejme vypočítať z podrobných národných účtov na základe ESA 95, ak je každá zmena pojmu zaúčtovaná osobitne. Aj keď hrubá pridaná hodnota v trhových cenách nie je samostatným pojmom v ESA 95, evidentne má zmysel hovoriť o hrubej pridanej hodnote v trhových cenách a počítať ju, pretože všetky komponenty, z ktorých sa táto súhrnná veličina skladá, sa odhadujú podľa pravidiel ESA 95.

Súhrnná tabuľka

Vplyv každej z uvedených zmien pojmu je zhrnutý do tabuľky 1.

Tabuľka 1 popisuje účinok prechodu z ESA 79 na ESA 95. Stĺpce v tabuľkách zodpovedajú pojmovým zmenám a sú označené číslami na uvedenom zozname zmien. V tabuľke „+“ znamená vplyv so znamienkom plus na príslušnú položku, znamienko „-“ znamená negatívny vplyv, „x“ znamená, že môže existovať určitý vplyv, ale jeho znamienko nemožno určiť a priori.

Požiadavky na vykazovanie

Dokument sa zaoberá vykonávaním zmien definícií medzi ESA 79 a ESA 95, ktoré sú niekedy zložité, a preto sú predložené rozboru veľmi podrobné. Tento stupeň podrobnosti sa však pri vykazovaní nevyžaduje.

Tabuľka 1

Prevod medzi ESA 79 a ESA 95

DOTAZNÍK O HNP (ESA 79)	Číslo zmeny pojmu																							
	Kód ESA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
VÝROBNÁ METÓDA	P10	x		+			x	x	x	x		+				x	-	+	+	+	+	+	+	+
	P20	x	x	+			-	-			-		-		-		-	+	+	+	-	+	+	+
	N1p	x	x	x				+		x	+	+	-		-	x	-	x	x	+	+	+	x	+
	R21						x																	
	R29																				+			
	R39																							
VÝDAVKOVÁ METÓDA	P3Ap	x	+	+									+			x	-	-		+	+	+		+
	P32	x	x	x									+				-				+			+
	P33	x		x									+			x	-		+		+			+
	P3Bp	x	+	+									+			x	-							+
	P3Bp	x	+	+				x	x				-		x	x	-	x					x	+
	P3Bp	x	+	+				x	x			+	-		x	x	-	x					x	+
	P3B	x	+	+				x	x			+	-		x	x	-	x			+		x	-
	P41							+					+		-		+							+
	P42	x					x																	+
	P50	x	+	+													+	+	x			+		+
	P60	x	+	+													+	+	x	x		x		
	P50-P60	x	x	x													x	x	x	x		x		
	R10	x																			+			
	N2	x	x	x			x	+	+	x	+	+	-		-	x	-	x	+	+	+	x	+	+
	R20	x																						
	R30	x														x								
	N1	x	x	x			x	+	+	x	+	+	-		-	x	-	x	+	+	+	+	x	+
	23. HRUBÝ DOMÁCI PRODUKT V TRHOVÝCH CENÁCH																							
	24. Odmeny zamestnancov prijaté zo zahraničia	x																			+	+		
	25. Odmeny zamestnancov platené do zahraničia	x																			+	+		
	26. Dochodky z majetku a podnikania prijaté zo zahraničia	x	x	+	+	x												-	x					
	27. Dochodky z majetku a podnikania platené do zahraničia	x	x	+	+	x												-	x					
	28. HRUBÝ NÁRODNÝ PRODUKT V TRHOVÝCH CENÁCH	x	+	x	x	x	x	+	+	x	+	+	-		-	x	-	x	+	+	+	x	x	+

Poznámka:

- (+) Vplyv s kladným znamienkom (väčší alebo rovný 0)
 (-) Vplyv so záporným znamienkom (menší alebo rovný 0)
 x) Vplyv môže nastať, znamienko nie je a priori známe
 (?) Vplyv sa pravdepodobne nevykazuje štvrtého zdroja

1. Kritériá pobytu

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Študenti	207, 210c	2.10
Montáž zariadení	207	2.09 poznámka pod čiarou 1
Výstavba v zahraničí	207	2.09 poznámka pod čiarou 1, 2.15a

Popis zmeny

ESA 95 výslovne uvádza kritériá pobytu pre študentov, montáž zariadení a stavebné činnosti v zahraničí. V každom prípade sú tieto kritériá odlišné od kritérií ESA 79.

ESA 95 stanovuje, že študenti sú vždy považovaní za rezidentov svojej domácej krajiny bez ohľadu na trvanie ich pobytu v zahraničí. V ESA 79 sú taktiež výslovne uvedené odlišné kritériá pobytu (pravidlo jedného roka). Ide teda o jasnú zmenu v pravidlách medzi ESA 79 a ESA 95.

Pre montáž zariadení a stavebné činnosti, ktoré predstavujú tvorbu hrubého fixného kapitálu v zahraničí, ESA 95 poskytuje konkrétny a výslovný návod o pobyte. V prípade montáže zariadení sa produkcia zaznamenáva v krajine pôvodu a nie v krajine montáže. V prípade stavebných činností v zahraničí, ktoré predstavujú tvorbu hrubého fixného kapitálu, sa produkcia zaznamenáva na území, na ktorom sa výstavba uskutočňuje.

ESA 79 neposkytuje konkrétny návod pre tieto dva posledné prípady. To znamená, že kritériá pobytu, ktoré sa majú uplatňovať pre tieto činnosti podľa ESA 79, sú všeobecné kritériá uvedené v odseku 207 (uplatňuje sa pravidlo jedného roka pre rozhodnutie o pobyte). Znamená to zmenu v kritériách, ktoré sa majú použiť v každom z týchto dvoch prípadov medzi ESA 79 a ESA 95. Podľa ESA 95 sa montážne služby už nepovažujú za produkciu na území, na ktorom sa montáž vykonáva, aj keď táto činnosť trvá viac ako jeden rok. Podľa ESA 95 sa taktiež stavebné činnosti, ktoré predstavujú tvorbu hrubého fixného kapitálu, považujú za produkciu na území, na ktorom sa stavebné práce vykonávajú, aj keď táto činnosť trvá menej ako jeden rok. Treba poznamenať, že napriek týmto zmenám je praktický vplyv na HNP pravdepodobne malý alebo nulový v prípade mnohých individuálnych projektov (pozri vysvetlenie uvedené nižšie o prevodoch príjmov z fiktívnych rezidentských subjektov).

Dôsledky zmien

Pokiaľ ide o prechod z HDP na HNP, nové posudzovanie študentov, ktorí študujú v zahraničí, sa týka len HNP. Prvotné dôchodky prijaté alebo platené týmito študentmi sa podľa ESA 79 môžu započítavať ako prvotné dôchodky prijaté alebo platené hosťiteľskou krajinou, ale podľa ESA 95 ako prvotné dôchodky prijaté alebo platené domácou krajinou. Zdá sa, že príslušné sumy sú v praxi pravdepodobne malé.

Preto treba sústrediť pozornosť na dve ďalšie položky.

Pri **výrobnej metóde** sa montáž zariadení v zahraničí, ktorá spĺňa pravidlo jedného roka podľa ESA 79, v ESA 79 počíta ako produkcia zahraničia, ale podľa pravidiel ESA 95 ako domáca výroba. Naproti tomu sa stavebná činnosť v zahraničí vykonávaná rezidentskými výrobcami, ktorá vedie k tvorbe hrubého fixného kapitálu a nesplňuje pravidlo jedného roka podľa ESA 79, zaznamenáva podľa pravidiel ESA 79 ako produkcia domácej ekonomiky, ale ako produkcia zahraničia podľa pravidiel ESA 95. Aké dôsledky to má na produkciu, medzispotrebu a hrubú pridanú hodnotu, zobrazuje tabuľka 1.

Vzhľadom na to, že príslušné transakcie sa týkali montážnych aj stavebných činností rezidentských inštitucionálnych výrobných subjektov v zahraničí a nerezidentských inštitucionálnych výrobných subjektov na domácom území, znamienko pre čistý vplyv nemôže byť určené a priori.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** má nové posudzovanie študentov dôsledky na spotrebu domácností; tieto zmeny sú vyvážené zmenami dovozu alebo vývozu. Nové posudzovanie montážnych služieb a výstavby v zahraničí má dôsledky na vývoz a dovoz služieb. Znamienko čistého vplyvu bude opäť závisieť od okolností danej krajiny.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** má nové posudzovanie montážnych služieb a výstavby v zahraničí pravdepodobne významný vplyv na odmeňovanie zamestnancov aj na prevádzkový prebytok. Keďže príslušné transakcie sú zo zahraničia a do zahraničia, znamienko čistého vplyvu bude opäť závisieť od konkrétnych okolností.

Nakoniec, pokiaľ ide o **prechod z HDP na HNP**, účinky nového posudzovania montážnych služieb a výstavby v zahraničí na odmeňovanie zamestnancov a dôchodky z majetku odrážajú účinky popísané pri dôchodkovej metóde.

Treba poznamenať, že vytvorenie alebo nevytvorenie fiktívnej rezidentskej jednotky pre stavebnú činnosť v zahraničí rezidentskými inštitucionálnymi výrobnými subjektami je podľa pravidiel ESA 95 neutrálne na úrovni HND, okrem akejkolvek náhrady fixného kapitálu priradeného k používaniu strojov a zariadení na zahraničnom stavenisku. Podľa pravidiel ESA 79 nemusí tomu tak byť, čo vyplýva z odlišného posudzovania nerozdeleného zisku pri priamych zahraničných investíciách v týchto dvoch systémoch. Keďže však akýkoľvek nerozdelený zisk spoločností, ktoré nemajú hospodársky záujem na hospodárskom území krajiny, v ktorej sa stavenisko nachádza, musí byť podľa definície repatriovaný do jedného roka, problém nerozdeleného zisku musí byť obmedzený na výber z dvoch možností, t. j. či má byť evidovaný daný (čistý) prevádzkový prebytok vytvorený stavebnou činnosťou v zahraničí v roku t-1 alebo v roku t.

Pokiaľ ide o spotrebu fixného kapitálu, ktorá predstavuje zložku hrubého prevádzkového prebytku, zaznamenáva sa v krajine považovanej za krajinu, v ktorej je výrobca rezidentom, a teda sa počíta ako časť HDP/HNP tejto krajiny. V praxi sa môže zdať nepravdepodobné, že spotreba fixného kapitálu pre individuálne stavebné projekty sa nepočíta, čo jednoznačne vedie k tomu, že celková spotreba fixného kapitálu sa eviduje v krajine vlastníka strojov alebo zariadení.

Otázkou teda je, či vytvorenie alebo nevytvorenie fiktívnej rezidentskej jednotky pre stavebnú činnosť v zahraničí by nemalo byť zaznamenané ako neutrálne na praktické účely súvisiace s HNP.

V najhoršom prípade bude mať táto otázka vplyv len na čas zachytenia, to znamená rozdelenie daného HNP medzi dvoma po sebe nasledujúcimi rokmi, samozrejme za predpokladu, že všetky transakcie budú správne zaznamenané v účtovníctve.

Príklad

Predpokladajme, že stavebný projekt v krajine B, ktorý trvá menej ako jeden rok, má hodnotu 1 000 a vyžaduje medzispotrebu 200 a odmeňovanie zamestnancov 400, vykonáva podnik krajiny A. Na stavenisku pracujú len pracovníci, ktorí sú rezidenti v krajine A, pričom všetky materiály sa nakupujú v krajine B. Podľa pravidiel ESA 95 sa stavenisko považuje za fiktívnu rezidentskú jednotku krajiny B, zatiaľ čo podľa pravidiel ESA 79 sa takýto fiktívny subjekt nevytvára. Podnik prevedie počas príslušného účtovného obdobia všetok prevádzkový prebytok do krajiny A.

V nasledujúcich tabuľkách sú uvedené účinky na účtovníctvo krajiny A. Účtovníctvo krajiny B je symetrické. Je potrebné upozorniť na skutočnosť, že neutralita HNP závisí od prevádzkového prebytku, ktorý sa prevedie v tom istom účtovnom období.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so záznamami podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje		Použitie	
P10	- 1 000	P20	- 200
P60	- 200	P50	- 1 000

Účet produkcie

Použitie		Zdroje	
P20	- 200	P10	- 1 000
N1	- 800		

Účet tvorby dôchodkov

Použitie		Zdroje	
R10	- 400	N1	- 800
N2	- 400		

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
		N2	- 400
		R10 (re-zident)	- 400
		R10 (nerezident)	+400
N3	+0	R40	+400

Účet použitia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
N4	+0	N3	+0

Účet kapitálu

Použitie		Zdroje	
N5	+0	N4	+0

Účet pre zahraničie

Použitie		Zdroje	
		N5	+0

2. Finančné sprostredkovateľské služby merané nepriamo (Fisim)

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Fisim	325 c)	Príloha I

Popis zmeny

V ESA 95 rozhodnutie o tom, či majú byť Fisim pripisované užívateľom alebo nie, zostáva otvorené. Rozhodnutie prijme Rada do konca roka 1997. V ESA 79 podľa zvyklostí všetky Fisim spotrebuje špeciálna jednotka. Posudzovanie Fisim je výslovne uvedené v ESA 79 aj ESA 95. Vyššie uvedené rozhodnutie môže viesť k jasnej zmene posudzovania služieb Fisim, s dosahom na HNP.

Dôsledky zmeny

Ak bude rozhodnuté, že Fisim nebudú umiestnené užívateľom podľa ESA 95, nedôjde k žiadnej zmene, ktorá by mala vplyv na dotazník o HNP. Ak bude naopak prijaté rozhodnutie, že Fisim budú umiestnené užívateľom, bude to mať podstatné dôsledky na celý systém účtovníctva.

Z hľadiska **výrobnej metódy** bude medzispotreba znížená o výšku Fisim vytvorenú v domácej krajine, ktorá je teraz pridelená pre konečné použitie a zvýšená o sumu dovezených Fisim, ktorá sa používa ako medzispotreba. Keďže ide o dva protichodné účinky, znamienko vplyvu na medzispotrebu a hrubú pridanú hodnotu nemôže byť určené a priori. V krajných prípadoch by mohol byť dominantný vplyv dovozu. V praxi je však vplyv dovozu pravdepodobne zanedbateľný v porovnaní s vplyvom domácej výroby, čo vedie k zníženiu medzispotreby a zvýšeniu hrubej pridanej hodnoty.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** budú všetky položky súvisiace s konečnou spotrebou vystavené pozitívnemu vplyvu. Pokiaľ ide o kolektívnu spotrebu, zvýšenie vyplýva z rastu medzispotreby netrhových výrobcov verejnej správy a súkromných neziskových inštitúcií slúžiacich domácnostiam (NISD), čo zahŕňa zvýšenie produkcie oceňovanej ako súčet nákladov, a teda kolektívnej spotreby. Podobne bude ovplyvnený dovoz a vývoz tovaru a služieb a ich bilancia, pretože úrokové platby z medzinárodných úverov a vkladov obsahujú prvok finančných sprostredkovateľských služieb meraných nepriamo. Zvýši sa vývoz aj dovoz, zatiaľ čo vplyv na ich bilanciu je a priori neznámy. Z tohto dôvodu nie je možné a priori určiť vplyv na HDP, ale v európskom kontexte je prakticky isté, že bude pozitívny.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** je jedinou ovplyvnenou položkou hrubý prevádzkový prebytok. Opäť v dôsledku dovozu Fisim nie je možné a priori určiť znamienko čistého vplyvu, bude však pozitívne okrem extrémnych okolností, ktorých výskyt nie je pravdepodobný v Európskej únii.

Pokiaľ ide o *prechod z HDP na HNP*, dôchodky z majetku prijaté zo zahraničia sa znížia o sumu, ktorá súvisí s úvermi poskytnutými nerezidentom, čo sa teraz posudzuje ako vývoz služieb (Fisim). Podobne dôchodky z majetku platené do zahraničia sa zvýšia o sumu, ktorá súvisí s vkladmi nerezidentov, čo sa teraz posudzuje ako vývoz služieb. Analogické zdôvodnenie platí pre dovoz Fisim. Podstata prirodzene spočíva v tom, že platobné toky do zahraničia a zo zahraničia zostávajú nezmenené. Keďže ide o opačné vplyvy vo vzťahu k úverom a vkladom, nie je možné a priori určiť znamienko čistého vplyvu na dôchodky z majetku do zahraničia a zo zahraničia. Dôležité je však zistenie, že vplyv umiestnenia Fisim na bilanciu dôchodkov z majetku prijatých zo zahraničia a platených do zahraničia sa presne vyrovnáva so sumou v bilancií dovozu a vývozu.

Celkovo nie je možné a priori určiť vplyv HDP, tento vplyv však bude v skutočnej praxi takmer vždy pozitívny. Naproti tomu vplyv na HNP je bezpodmienečne pozitívny, pretože vplyv na HDP vyplývajúci z bilancie vývozu a dovozu Fisim sa vyrovnáva s vplyvom na bilanciu dôchodkov z majetku plynúcich do zahraničia a zo zahraničia.

Príklad

Predpokladajme, že výstupy Fisim sa rovnajú 1 000, pričom 500 ide do medzispotreby trhových výrobcov, 50 sa použije ako medzispotreba netrhových výrobcov a 550 ako konečná spotreba domácností. Vývoz predstavuje 400 a dovoz 500. Zhoda hrubých tokov vývoj a dovozu Fisim a dôchodkov z majetku, predpokladaná v tomto prípade, nemusí byť reálna, ale aspoň čisté toky by mali byť vhodné.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
P10 + 1 050	P20 +550
P60 +500	P3B +600
	P50 +400

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
P20 +550	P10 + 1 050
N1 +500	

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
N2 +500	N1 +500

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
R40 – 500	N2 +500
N3 +600	R40 – 400

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
P3A +600	N3 +600
N4 +0	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
N5 +0	N4 +0

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

3. Poistenie*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Poistenie	315 k)	3.63, príloha III

Popis zmeny

V ESA 95 je produkcia poistných služieb definovaná nasledujúco:

skutočne prijaté poistné plus doplatky poistného, mínus splatné poistné plnenie, mínus prírastky (plus úbytky) technických rezerv proti zostávajúcim rizikám a technické rezervy pre poistenie s účasťou na zisku.

V ESA 95 nie je uvedená položka „doplnkové platby vo forme rozdeleného zisku“. Tieto platby možno považovať za poistné plnenie, ak nie sú hradené späť k poisteniu vo forme poistného a doplnkových príspevkov, ktoré tvoria doplnok skutočného poistného a splatných príspevkov.

Všetky majetkové zisky a straty sú vylúčené pri meraní zmien poistnotechnických rezerv. „Nemajú sa považovať za dôchodky z investovania poistnotechnických rezerv a nemajú sa posudzovať ako zmeny v poistnotechnických rezervách a rezervách na poistenie s účasťou na zisku“. To isté platí pre nerozdelené majetkové zisky.

V odseku 4.68 je uvedené pravidlo rozdelenia všetkých dôchodkov z majetku na časť získanú z investovania poistnotechnických rezerv a časť získanú z investovania vlastných prostriedkov, ak chýbajú presné informácie o prostriedkoch, z ktorých sa vytvorili dôchodky z majetku. Ak aj je možné rozlišovať zdroje investícií, nie je potrebné odhadovať dôchodky z majetku vytvorené z investovania vlastných prostriedkov. V tomto prípade toto pravidlo už nie je relevantné.

V ESA 79 sú výstupy definované pomocou inej terminológie:

suma, o ktorú je hrubé prijaté poistné vyššie ako súčet splatných poistných plnení, plus doplnkové platby poistencom vo forme rozdeleného zisku, plus odchýlky poistno-technických rezerv na zostávajúce riziká a odchýlky rezerv na poistenie s účasťou na zisku, mínus pripočítateľné úroky poistencov mínus realizované kapitálové zisky, ktoré sú v skutočnosti rozdelené.

— Imputované úroky zodpovedajú imputovaným dôchodkom v prospech poistencov podľa evidencie v účtovníctve poisťovní.

Na dosiahnutie zhodnej registrácie sa imputované úroky a realizované kapitálové (alebo majetkové) zisky majú zahŕňať len vtedy, ak spôsobujú odchýlku v poistnotechnických rezervách na zostávajúce riziká a v rezervách na účasť na zisku poisťovní. Pri hodnotení produkcie musia byť vylúčené nere realizované majetkové zisky.

ESA 79 vyžaduje zahrnutie imputovaných úrokov poistencov (t. j. časť celkových úrokov určenú pre poistencov), zatiaľ čo ESA 95 vyžaduje zahrnutie celej výšky doplatkov poistného (t. j. všetkých dôchodkov z majetku). Produkcia poisťovacích služieb sa teda zvyšuje o rozdiel medzi doplatkami poistného a imputovanými úrokmi v prospech poistencov.

Dôsledky zmeny

Rozšírením rozsahu dôchodkov z investovania poistnotechnických rezerv, ktoré musia byť zahrnuté pri meraní hodnoty služieb poskytovaných poisťovnícou pri životnom aj neživotnom poistení, sa zvyšuje produkcia poisťovacích spoločností a hodnota služieb, ktoré využívajú poisťovníci.

Nasledujúca analýza vychádza z predpokladu, že neživotné poistenie nezahŕňa poistnotechnické rezervy a rezervy na poistenie s účasťou na zisku. Na základe tohto predpokladu sa hodnota služieb neživotného poistenia rovná hrubému poistnému zníženému o poistné plnenie. Ak z neživotného poistenia vo výnimočných prípadoch vyplynie tvorba poistnotechnických rezerv atď., táto zmena je zložitejšia.

Z hľadiska **výrobnej metódy** z prechodu na definície podľa ESA 95 vyplýva zvýšenie produkcie a medzispotreby. Znamienko pre vplyv na pridanú hodnotu musí byť kladné v uzavretej ekonomike, ale v otvorenej ekonomike dovoz poistných služieb môže v zásade spôsobiť zmenu znamienka pre vplyv na celkovú pridanú hodnotu v ekonomike. Znamienko teda nie je určené a priori, v praxi je však takmer isté, že toto znamienko bude kladné vzhľadom na dominantný účinok domáceho poistenia.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** budú všetky položky konečnej spotreby podliehať kladnému vplyvu, pretože konečná spotreba domácností a medzispotreba pri produkcii netrhopových služieb sa zvýšia o doplnkové poistné. Vývoz a dovoz poisťovacích služieb sa zvyšuje o doplnkové poistné, čo znamená, že nie je určený čistý vplyv na bilanciu vývozu a dovozu.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** bude ovplyvnený hrubý prevádzkový prebytok. Bez ohľadu na poistné transakcie so zahraničím je tento vplyv určite kladný. Ako už bolo uvedené vyššie, ak sa berú do úvahy vonkajšie transakcie, znamienko pre vplyv nemožno určiť a priori.

Pokiaľ ide o **prechod z HDP na HNP**, doplnkové poistné súvisiace s vývozom a dovozom poistenia možno v zásade charakterizovať ako dôchodky z majetku plynúce do zahraničia alebo zo zahraničia. Odráža to skutočnosť, že v ESA 95 poisťovníci najprv obdržia dôchodky z ich aktív vo forme doplnkového poistného a potom vrátia toto doplnkové poistné poisťovateľom ako platbu za poisťovacie služby. Tak sa neutralizuje akýkoľvek vplyv na HDP vyplývajúci z účinku doplnkového poistného na bilanciu vývozu a dovozu, a to vplyvom na dôchodky z majetku pri prechode z HDP na HNP, čo znamená, že znamienko pre vplyv na HNP bude jednoznačne kladné.

Príklad

Predpokladajme doplnkové poistné pre neživotné poistenie v hodnote 1 000, z čoho 550 súvisí s trhovými výrobcami, 50 s netrhopovými výrobcami a 400 so spotrebiteľmi. Neexistuje žiadne doplnkové poistné pre vývoz a dovoz poisťovacích služieb.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb						
Zdroje			Použitie			
P10	+ 1 050		P20	+600		
			P3B	+450		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov				Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie		Zdroje		Použitie		Zdroje	
P20	+600	P10	+ 1 050	N2	+450	N1	+450
N1	+450					N3	+450

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie		Zdroje		Použitie	
P3A	+450	N3	+450		
N4	+0			N5	+0

4. Reinvestované zisky z priamych zahraničných investícií

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Reinvestované zisky	427.2	4.64

Popis zmeny

V ESA 95 je uvedené, že zisky z priamych investícií sa majú evidovať v dôchodkoch z majetku. Naproti tomu v ESA 79 pri popise rozsahu dôchodkov z majetku a podnikania nie sú zahrnuté reinvestované zisky z priamych investícií. Je teda jasný rozdiel medzi týmito dvomi navrhovanými postupmi.

Dôsledky zmeny

Zmena pojmu nemá vplyv na HDP, má však vplyv na HNP prostredníctvom tokov dôchodkov z majetku plynúcich do zahraničia alebo zo zahraničia.

Pokiaľ ide o **prechod z HDP na HNP**, vplyv na dôchodky z majetku a podnikania plynúce do zahraničia alebo zo zahraničia je kladný. Znamienko zostatku, a teda čistý vplyv na HNP nie je možné určiť a priori.

Príklad

Predpokladajme, že národná ekonomika v účtovnom období reinvestovala zisky z priamych zahraničných investícií v hodnote 1 000 a že zahraničie investovalo zisky v celkovej výške 800 v domácej ekonomike.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb							
Zdroje		Použitie					

5. Úroky

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Čas zachytenia	708	4.50

Popis zmeny

V ESA 79 je uvedené, že úroky sa majú zaznamenať v deň ich splatnosti. Naproti tomu v ESA 95 je uvedené, že úroky sa majú zachytiť v deň ich vzniku. Rozdiel teda predstavuje výška vzniknutých úrokov, ktoré ešte nie sú splatné. Existuje teda jednoznačný rozdiel medzi požiadavkami týchto dvoch navrhovaných postupov.

Dôsledky zmeny

Zmena pojmu nemá vplyv na HDP, okrem vplyvu prostredníctvom Fisim, v prípade že bude prijaté rozhodnutie umiestňovať Fisim. Priamo sa však mení HNP, a to prostredníctvom vplyvu na dôchodky z majetku a podnikania plynúce do zahraničia alebo zo zahraničia.

Pokiaľ ide o **prechod z HDP na HNP**, budú tu existovať dôchodky z majetku a podnikania plynúce do zahraničia alebo zo zahraničia, ktorého znamienko môže byť kladné alebo záporné v závislosti od podmienok danej krajiny. Znamienko pre čistý vplyv na HNP nie je možné určiť a priori.

6. Prirodzený prírastok plodín

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Čas zachytenia	349, 352	3.58

Popis zmeny

V ESA 79 je výslovne uvedené, že produkcia rastlinnej výroby sa zachytáva v čase zberu rastlín (zber úrody plodín alebo rúbanie stromov). Naproti tomu v ESA 95 je výslovne uvedené, že produkcia sa zachytáva počas rastu rastlín. Najprv sa zaznamená ako zmena nedokončenej výroby a neskôr ako zásoby hotových výrobkov po zbere úrody rastlín.

Dôsledky zmeny

Pre štvrtročné národné účtovníctvo bude mať nový princíp účtovania ďalekosiahle dôsledky pre evidenciu poľnohospodárskej produkcie v účtovníctve, ktorá nezohľadňuje sezónne vplyvy. V ročnom účtovníctve budú tieto vplyvy oveľa menšie a budú predovšetkým relevantné v prípadoch, keď objem rastlín alebo zvierat nie je stabilný, ale stúpa alebo klesá v priebehu dvoch po sebe nasledujúcich rokov.

Z hľadiska **výrobnej metódy** nový princíp účtovania znamená zmenu produkcie a pridanej hodnoty, ktorých znamienko nie je možné určiť a priori.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** jedinou ovplyvnenou položkou bude zmena zásob, kde taktiež nie je možné určiť znamienko a priori.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa objaví protizápis týkajúci sa zmeny pridanej hodnoty vo forme zmeny hrubého prevádzkového prebytku, ktorého znamienko nie je možné určiť a priori.

Určite bude existovať vplyv na HDP, ktorého znamienko nie je určené a priori. Nové účtovanie produkcie nebude mať žiadny vplyv na prechod z HDP na HNP, pričom vplyv na HNP bude rovnaký ako vplyv na HDP.

Príklad

Predpokladajme, že v danom účtovnom období je hodnota prirodzeného prírastku lesov 1 000, zatiaľ čo hodnota narúbaného a predaného dreva je 700.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	+300	P42	+300		

Účet produkcie				Účet tvorby dôchodkov				Účet rozdelenia dôchodkov			
Použitie		Zdroje		Použitie		Zdroje		Použitie		Zdroje	
N1	+300	P10	+300	N2	+300	N1	+300	N3	+300	N2	+300

Účet použitia dôchodkov				Účet kapitálový				Účet pre zahraničie			
Použitie		Zdroje		Použitie		Zdroje		Použitie		Zdroje	
N4	+300	N3	+300	P42	+300	N4	+300			N5	+0
				N5	+0						

7. Programové vybavenie a veľké databázy

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Programové vybavenie	322 b), 337	3 105 b), 3 110 b), 3 114 b)

Popis zmeny

V ESA 95 je uvedené, že nákup programového vybavenia a veľkých databáz určených na použitie vo výrobe sa zachytáva ako nehmotný investičný majetok v rámci tvorby hrubého fixného kapitálu tak, ako sa samostatne zachytáva výroba týchto položiek.

ESA 79 neposkytuje výslovný návod na zachytávanie nákladov na programové vybavenie a veľké databázy. Je potrebné spoliehať sa na všeobecné pokyny pre rozsah tvorby hrubého fixného kapitálu a výrobnú spotrebu. V uvedených odsekoch je najmä uvedené, že:

medzispotreba zahŕňa nasledujúce prvky: služby nakúpené počas príslušného obdobia, okrem (uvedené výnimky sa týkajú prevodu vlastníctva kapitálových výrobkov atď. a služieb spojených s dopravou a distribúciou);

tvorba hrubého fixného kapitálu zahŕňa hodnotu služieb, ktoré sú súčasťou fixných kapitálových výrobkov.

Z toho vyplýva, že požiadavky ESA 79 v súvislosti s programovým vybavením sú vecou výkladu. Podľa bežného výkladu sa v ESA 79 náklady na programové vybavenie kúpené ako neoddeliteľná súčasť nákupu hlavného technického vybavenia považujú za tvorbu hrubého fixného kapitálu, pričom programové vybavenie kúpené alebo vyvinuté samostatne sa považuje za medzispotrebu. Rovnaký výklad sa v SNA 93 uvádza, aj pokiaľ ide o zmeny medzi SNA 93 a SNA 68 (pozri SNA 93, príloha I, odsek 67).

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia trhových výrobcov zvyšuje o vlastnú výrobu programového vybavenia a veľkých databáz. Medzispotreba sa zníži o hodnotu nakúpených služieb, ktoré prechádzajú do tvorby hrubého fixného kapitálu. Nato rastie pridaná hodnota trhových výrobcov.

Produkcia netrhových výrobcov podlieha dvom protichodným vplyvom: zníženie ako následok reklasifikácie nakúpených služieb z medzispotreby na tvorbu hrubého fixného kapitálu a zvýšenie v dôsledku ďalšej spotreby fixného kapitálu (nakúpeného aj vytvoreného na vlastné použitie). Znamienko pre celkový vplyv nie je možné určiť a priori. Pridaná hodnota stúpa v dôsledku zvýšenia spotreby fixného kapitálu.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** kolektívna spotreba verejnej správy a NISD podlieha dvom vplyvom. Na jednej strane sa mení spotreba v dôsledku zmeny netrhovej produkcie. Na druhej strane sa znižuje v dôsledku rastu tvorby hrubého fixného kapitálu pre vlastné použitie. Tvorba hrubého fixného kapitálu sa zvyšuje o sumu reklasifikovaných nákupov softvéru plus vlastného softvéru.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa hrubý prevádzkový prebytok mení rovnako ako pridaná hodnota.

Príklad

Predpokladajme, že nákupy programového vybavenia trhovými výrobcami v hodnote 1 000 budú pretriedené z medzispotreby do tvorby hrubého fixného kapitálu. Ďalej predpokladajme, že výroba programového vybavenia na vlastné použitie a výroba veľkých databáz trhovými výrobcami sa ocení na 150. Pre netrhových výrobcov sa nákup programového vybavenia v hodnote 100 pretriedi z medzispotreby do tvorby hrubého fixného kapitálu. Okrem toho sa výroba programového vybavenia na vlastné použitie a výroba veľkých databáz netrhovými výrobcami ocení na 10. Nakoniec sa určí spotreba fixného kapitálu súvisiaca s programovým vybavením a veľkými databázami používaná netrhovými výrobcami v hodnote 50.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79. Zmena konečnej spotreby sa týka kolektívnej spotreby verejnej správy a neziskových inštitúcií ($-60 = -100 - 10 + 50$).

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
P10 +100	P20 - 1 100
	P3B - 60
	P50 + 1 260

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
P20 - 1 100	P10 +100
N1 + 1 200	

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
	N1 + 1 200
N2 + 1 200	

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
	N2 + 1 200
N3 + 1 200	

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
P3A - 60	N3 + 1 200
N4 + 1 260	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
P41 + 1 260	N4 + 1 260
N5 +0	

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

8. Vojské zariadenia a vojenské predmety dlhodobej spotreby*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Medzispotreba	323 f)	3.70 e)
Tvorba hrubého fixného kapitálu	340 c)	3 107

Popis zmeny

V ESA 79 je uvedené, že do medzispotreby, a teda nie do tvorby hrubého fixného kapitálu, musia byť zaradené nasledujúce položky: nákup predmetov dlhodobej spotreby vojenskými orgánmi; vojenské budovy (okrem obydlí pre domácnosti príslušníkov ozbrojených síl), vojenské zariadenia a iná vojenská technika.

Na druhej strane v ESA 95 je uvedené, že tvorba hrubého fixného kapitálu zahŕňa stavby a zariadenia používané ozbrojenými silami (podobné zariadeniam, ktoré používajú civilní výrobcovia), ako sú letiská, prístavy, cesty a nemocnice. Z tvorby hrubého fixného kapitálu sú vylúčené vojenské zbrane a ich podporné systémy. Tieto systémy sa majú naďalej zahŕňať do medzispotreby.

To znamená, že v ESA 95 je rozsah tvorby hrubého fixného kapitálu zvýšený o výdavky na vojenské predmety dlhodobej spotreby okrem zbraní a ich podporných systémov. Keďže rozsah tvorby hrubého fixného kapitálu je väčší, rozsah spotreby prírastkov fixného kapitálu sa taktiež zvýši.

Dôsledky zmeny

Reklasifikácia vojenských predmetov dlhodobej spotreby okrem zbraní a systémov z medzispotreby v produkcii netrhových služieb verejnej správy do tvorby hrubého fixného kapitálu má taktiež za následok zvýšenie spotreby fixného kapitálu, ktorá vstupuje do ocenenia produkcie netrhových služieb vo forme nákladov.

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia znižuje v dôsledku zníženia medzispotreby, ale zároveň sa aj zvyšuje v dôsledku zvýšenia spotreby fixného kapitálu. Znamienko pre vplyv teda nie je možné určiť a priori. Medzispotreba sa jasne znižuje v dôsledku reklasifikácie určitých nákupov predmetov dlhodobej spotreby do tvorby hrubého fixného kapitálu.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** bude ovplyvnená kolektívna spotreba verejnej správy, znamienko pre vplyv však nie je možné vopred určiť kvôli existencii dvoch protichodných vplyvov. Tvorba hrubého fixného kapitálu sa jednoznačne zvýši v dôsledku nového posudzovania vojenských predmetov dlhodobej spotreby.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** zvýšenie spotreby fixného kapitálu zahŕňa zvýšenie hrubého prevádzkového prebytku.

Z výrobného a dôchodkového hľadiska jasne vyplýva, že čistý vplyv na HDP je jednoznačne kladný. Prechod z HDP na HNP nie je ovplyvnený, pretože vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP.

Príklad

Predpokladajme, že v danom účtovnom období sa nákupy vojenských predmetov dlhodobej spotreby v hodnote 1 000 reklasifikujú z medzispotreby na tvorbu hrubého fixného kapitálu. Okrem toho sa v dôsledku reklasifikácie vojenských predmetov dlhodobej spotreby v rovnakom období aj v predchádzajúcich obdobiach zvýši spotreba fixného kapitálu o 100.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	+100	P20	– 1 000		
		P3B	+100		
		P41	+ 1 000		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov		Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
P20 – 1 000	P10 +100		N1 + 1 100		N2 + 1 100
N1 + 1 100		N2 + 1 100		N3 + 1 100	

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
P3B +100	N3 + 1 100	P41 + 1 000	N4 + 1 000		N5 +0
N4 + 1 000		N5 +0			

9. Nedokončená výroba v službách

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Čas zachytenia	707	3 120
Zmena stavu zásob	350	3 119 b)

Popis zmeny

ESA 95 vyžaduje zachytiť produkciu služieb v čase ich poskytnutia. V ESA 95 produkcia služieb preto spôsobí zmeny stavu zásob vo forme nedokončenej výroby. Použitie služieb sa naďalej zachytáva v čase dodania „finalizovanej“ služby používateľovi.

Naproti tomu podľa ESA 79 sa produkcia služieb zachytáva v čase dodania konečného produktu používateľom, pričom je výslovne vylúčená existencia služieb na sklade. Zmena času zachytenia medzi týmito dvomi systémami má vplyv len na účtovníctvo inštitucionálnych jednotiek, ktoré produkujú tieto služby. Táto zmena nemá vplyv na účtovníctvo inštitucionálnych jednotiek, ktoré používajú tieto služby.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** táto zmena ovplyvňuje produkciu a pridanú hodnotu, pričom znamienko pre vplyv nie je určené a priori. Medzispotreba nie je ovplyvnená.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** je jediným ovplyvneným komponentom zmena stavu zásob, kde znamienko pre vplyv bude závisieť od daných podmienok.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa zmena pridanej hodnoty odráža v zmene hrubého prevádzkového prebytku, ktorého znamienko nemožno určiť a priori.

Znamienko pre vplyv na HDP teda nie je určené a priori. **Prechod z HDP na HNP** nie je ovplyvnený, pretože vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP.

Číselný príklad

Predpokladajme, že dokončenie projektov v hodnote 1 000 (poradenské služby inžinierov) trvá šesť mesiacov, z ktorých tri pripadajú na rok t-1 a ďalšie tri na rok t. Projekty sú dodané zmluvnej strane (podnik, ktorý používa služby) na konci marca roku t.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79. Rok t-1.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	+500	P42	+500		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov		Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
N1	+500	P10	+500	N2	+500
		N1	+500	N3	+500
				N2	+500

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
N4	+500	P42	+500		
		N5	+0		N5 +0

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79. Rok t.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	- 500	P42	- 500		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov		Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
N1	- 500	P10	- 500	N2	- 500
		N2	- 500	N3	- 500
		N1	- 500	N2	- 500

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
N4	- 500	P42	- 500		
		N5	+0		N5 +0

10. Výdavky spojené s ťažbou nerastov

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Medzispotreba	323 i), 324 i)	3.71 a)
Tvorba hrubého fixného kapitálu	343 a)	3 105 b) Popis zmeny

Popis zmeny

V ESA 79 je uvedené, že všetky výdavky spojené s vrútaním prameňov na ťažbu ropy, plynu atď., ktoré vzniknú pred rozhodnutím o práci na danom ložisku, sa považujú za medzispotrebu. Náklady, ktoré vzniknú po rozhodnutí o práci na danom ložisku, sa zachytávajú ako tvorba hrubého fixného kapitálu.

V ESA 95 je uvedené, že výdavky spojené s ťažbou nerastov pozostávajúce z nákladov na skúšobné vrty, sériové a iné prieskumy, prepravné náklady atď. sa zahŕňajú do tvorby hrubého fixného kapitálu.

To znamená, že podľa ESA 95 sa zvyšuje rozsah tvorby hrubého fixného kapitálu o výdavky spojené s ťažbou, ktoré vzniknú pred rozhodnutím o práci na danom ložisku.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa znižuje medzispotreba a zvyšuje pridaná hodnota o reklasifikované náklady na ťažbu. Okrem toho sa zvyšuje hrubá produkcia a pridaná hodnota o produkciu z ťažby nerastov na vlastné použitie.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** je jediným vplyvom zvýšenie tvorby hrubého fixného kapitálu, ktoré sa rovná reklasifikovaným výdavkom plus výroba pre vlastné použitie.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** zvýšenie pridanej hodnoty vedie k rovnakému zvýšeniu hrubého prevádzkového prebytku.

Zo všetkých troch hľadísk je zrejmé, že vplyv na HDP je jednoznačne kladný. **Prechod z HDP na HNP** nie je ovplyvnený, pretože vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP.

Číselný príklad

Predpokladajme, že nakúpená ťažba nerastov v hodnote 1 000 sa reklasifikuje z medzispotreby do tvorby hrubého fixného kapitálu. Ďalej predpokladajme, že existuje produkcia z ťažby nerastov pre vlastné použitie v hodnote 500.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
P10 +500	P20 - 1 000
	P41 + 1 500

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
P20 - 1 000	P10 +500
N1 + 1 500	

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
N2 + 1 500	N1 + 1 500

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
N3 + 1 500	N2 + 1 500

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
	N3 + 1 500
N4 + 1 500	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
P41 + 1 500	N4 + 1 500
N5 +0	

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

11. Spotreba fixného kapitálu u ciest, mostov, priehrad atď.*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Spotreba fixného kapitálu	403	6.03

Popis zmeny

Podľa ESA 79 sa spotreba fixného kapitálu musí vypočítať pre všetky reprodukovateľné kapitálové výrobky zahrnuté vo fixnom kapitále okrem kapitálových výrobkov pre kolektívne použitie s neurčenou životnosťou (cesty, mosty atď.).

V ESA 95 je uvedené, že spotreba fixného kapitálu sa musí vypočítať za všetok investičný majetok (okrem zvierat).

To znamená, že podľa ESA 95 sa pre výpočet spotreby fixného kapitálu zväčšuje rozsah premennej o cesty, mosty atď.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa zvyšuje produkcia a pridaná hodnota, pretože nákladová položka spotreby fixného kapitálu sa zvyšuje pri oceňovaní produkcie netrhových služieb.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa zvyšuje kolektívna spotreba verejnej správy o dodatočnú spotrebu fixného kapitálu.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa zvyšuje hrubý prevádzkový prebytok o sumu, ktorá zodpovedá dodatočnej spotrebe fixného kapitálu.

Prechod z HDP na HNP nie je ovplyvnený, pretože vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP, ktorý sa zasa rovná zvýšeniu spotreby fixného kapitálu, čo znamená, že je jednoznačne kladný. Predpokladá sa, že cesty, mosty atď. patria netrhovým výrobcom verejnej správy. Vzhľadom na to, že vlastníci takýchto aktív určených na kolektívne použitie môžu byť trhovými výrobcami, nedôjde k žiadnemu vplyvu na HDP/HNP.

Príklad

Predpokladajme, že kapitálová spotreba v hodnote 1 000 sa vypočíta pre cesty, mosty, priehrady atď., ktoré sú súčasťou kapitálových zásob netrhových odvetví verejnej správy.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
P10 + 1 000	P3B + 1 000

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
N1 + 1 000	P10 + 1 000

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
N2 + 1 000	N1 + 1 000

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
N3 + 1 000	N2 + 1 000

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
P3A + 1 000	N3 + 1 000
N4 +0	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
N5 +0	N4 +0

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

12. Štátne licencie a poplatky*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Dane	417.3, 496	4.23 e), 4.80 d)
Služby		3.71 e), 3.76 h), 4.79 d)

Popis zmeny

Je potrebné rozlišovať medzi podnikateľskými licenciami používanými ako medzispotreba trhovými výrobcami a prípadne aj netrhovými výrobcami na jednej strane; a licenciami, ktoré získajú domácnosti ako spotrebitelia, napr. poplatky za pas a vodičský preukaz a licenčné poplatky na strane druhej.

Pre výrobné jednotky ESA 95 obmedzuje evidenciu licencií a poplatkov platených vládou, ktoré sa zachytávajú ako ostatné dane z produkcie, na užší rozsah platieb ako ESA 79. Ak vláda vykonáva kontroly primeranosti alebo bezpečnosti používaných zariadení, odbornej kvalifikácie pracovníkov alebo kvality alebo noriem vyrábaných tovarov a služieb, ktorou podmieňuje udelenie takejto licencie, platba sa považuje za nákup služieb (ak zaznamenané sumy nie sú neprimerané voči nákladom na vykonané kontroly).

Na domácnosti sa podľa ESA 95 vzťahuje rovnaká situácia, keď z bežných daní z príjmov, majetku atď. sa vylúčia poplatky za licencie. Tieto sa pokladajú za poplatky za verejné služby.

Dôsledky zmeny

Zmena klasifikácie určitých poplatkov za štátne licencie bude pravdepodobne zahŕňať reklasifikáciu viacerých výrobných jednotiek vo vlastníctve štátu z netrhových na trhových výrobcov. V nasledujúcom texte sú popísané dôsledky reklasifikácie príjmov jednotky, ktorá zostáva netrhovým výrobcom, z daní atď. na platby za služby. Otázka výrobcov, ktorí sú reklasifikovaní z trhových na netrhových výrobcov alebo naopak, sa popisuje v časti 2.19.

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia nemení, pretože produkcia netrhového výrobcu sa oceňuje ako súčet nákladov. Medzispotreba sa zvyšuje o poplatky atď., ktoré sú reklasifikované z ostatných daní súvisiacich s produkciou (R222) na medzispotrebu, t. j. tú časť poplatkov za štátne licencie, ktorú platia výrobcovia. Zodpovedajúcim spôsobom sa znižuje aj pridaná hodnota.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa zvyšuje konečná spotreba domácností o licenčné poplatky, ktoré platia domácnosti ako spotrebitelia, ktoré sa reklasifikujú z bežných daní z príjmov, majetku atď. na nákup služieb. Kolektívna spotreba verejnej správy sa znižuje v dôsledku zvýšenia predajov. Na druhej strane kolektívna spotreba NISD stúpa, pretože netrhoví výrobcovia pravdepodobne musia platiť niektoré z týchto poplatkov, čím sa zvyšuje medzispotreba, čo sa vyrovnáva znížením daní z produkcie. Vývoz a dovoz sa zvyšuje v rozsahu licenčných poplatkov, ktoré platia rezidenti zahraničným vládnym organizáciám alebo nerezidenti domácim vládnym organizáciám.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa znižujú dane z produkcie (R222) o rovnakú sumu, o akú sa zníži pridaná hodnota.

Súhrnne je znamienko vplyvu na HDP jednoznačne záporné vzhľadom na to, že časť licenčných poplatkov smeruje do medzispotreby. Prechod z HDP na HNP nie je ovplyvnený, pretože vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP.

Príklad

Predpokladajme, že licenčné poplatky v celkovej výške 1 000 sa reklasifikujú z daní atď. na predaj netrhových výrobcov patriacich verejnej správe. Z tejto sumy 500 súvisí s poplatkami, ktoré platia domácnosti ako spotrebitelia reklasifikovaní z R69 a ďalších 500 súvisí s licenčnými poplatkami, ktoré platia výrobcovia reklasifikovaní z R222. Žiadne takéto poplatky sa nevzťahujú na netrhových výrobcov patriacich verejnej správe a neziskovým inštitúciám.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
	P20 + 500
	P3B - 500

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
P20 + 500	
N1 - 500	

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
R20 - 500	N1 - 500
N2 +0	

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
N3 - 500	N2 +0
	R20 - 500

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
P3A - 500	N3 - 500
N4 +0	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
N5 +0	N4 +0

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

13. Oceňovanie produkcie pre vlastné konečné použitie a produkcie z dobrovoľnej činnosti*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Vymedzenie oblasti výroby	306	3.08
Oceňovanie produkcie	315, 628	3.49, 3.52

Popis zmeny

Na tomto mieste je potrebné popísať dve zmeny.

Prvá zmena pojmu sa týka zahrnutia položky čistý prevádzkový prebytok do oceňovania výroby pre vlastné použitie všade tam, kde je to možné. V ESA 79 je uvedené, že takýto prevádzkový prebytok sa nemá evidovať.

Druhá zmena sa týka tvorby investičného majetku dobrovoľnou činnosťou. V ESA 95 je uvedené, že do odhadovanej hodnoty produkcie je potrebné zahrnúť odhad hodnoty vynaloženej práce (na základe odhadu nákladov porovnateľne platenej práce). V ESA 79 takáto požiadavka nebola.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia a pridaná hodnota trhových výrobcov zvyšujú o rast hodnoty výroby pre vlastné použitie, ktorý vyplýva z oceňovania produkcie pre vlastné použitie v základných cenách a nie vo výške celkových nákladov. Produkcia a pridaná hodnota sa taktiež zvyšujú o hodnotu nezaplatenej práce pri svojpomocnej výstavbe, ktorá sa podľa ESA 79 nezapočítavala.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa zvyšuje konečná spotreba domácností aj tvorba hrubého fixného kapitálu (tvorba hrubého fixného kapitálu sa zvyšuje v dôsledku obidvoch zmien pojmov). Konečná spotreba verejnej správy a neziskových inštitúcií sa zníži v prípade tvorby kapitálu pre vlastné použitie.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** stúpa odmena pracovníkov, pokiaľ sa produkcia pre vlastné použitie týka naturálneho odmeňovania pracovníkov. Okrem toho sa zvyšuje hrubý prevádzkový prebytok trhových výrobcov o sumu, ktorá zodpovedá tej časti produkcie pre vlastné použitie, ktorá sa používa ako konečná spotreba v domácnostiach (okrem naturálneho odmeňovania pracovníkov) a tvorba hrubého fixného kapitálu. Pokiaľ ide o produkciu z dobrovoľnej činnosti, prevádzkový prebytok (zmiešaný dôchodok) sa taktiež zvýši o hodnotu nezaplatenej použitej práce.

Vplyv na HDP je rozhodne kladný. **Prechod z HDP na HNP** je ovplyvnený len naturálnymi odmenami pracovníkov, ktoré plynú do zahraničia a z praktických dôvodov sa teda pravdepodobne nebude meniť. Vzhľadom na taký zanedbateľný vplyv bude pozitívny aj účinok na HNP.

Príklad

Po prvé predpokladajme, že nové princípy oceňovania výroby pre vlastné použitie budú mať za následok zvýšenie produkcie v porovnaní s ocenením v hodnote 1 000 podľa ESA, z čoho 100 predstavuje naturálne odmeny pracovníkov, 400 predstavuje konečnú spotrebu domácností a 500 tvorbu kapitálu trhovými výrobcami pre vlastné použitie.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	+ 1 000	P3B	+500		
		P41	+500		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov		Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
	P10 + 1 000	R10 +100	N1 + 1 000		N2 +900
N1 + 1 000		N2 +900		N3 + 1 000	R10 +100

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
P3A +500	N3 + 1 000	P41 +500	N4 +500		N5 +0
N4 +500		N5 +0			

Po druhé predpokladajme, že nové princípy oceňovania investičného majetku vytvoreného dobrovoľnou činnosťou budú mať za následok odhad hodnoty použitej práce vo výške 800.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	+800	P41	+800		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov		Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
	P10 +800	N1 +800			N2 +800
N1 +800		N2 +800		N3 +800	

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
	N3 +800	P41 +800	N4 +800		N5 +0
N4 +800		N5 +0			

14. Hodnotový prah pre kapitálové výrobky**Kľúčové slová**

	ESA 79	ESA 95
Medzispotreba	323 d)	3.70 e)
Tvorba hrubého fixného kapitálu	340 a)	3 108 a)

Popis zmeny

Prah pre zaradenie drobných predmetov dlhodobej spotreby do tvorby hrubého fixného kapitálu podľa ESA 79 je stanovený vo výške 100 ECU v cenách roku 1970, zatiaľ čo prah podľa ESA je 500 ECU v cenách roku 1995. Vo všetkých členských štátoch Európskej únie nový prah v skutočnosti znamená posun prahu smerom nahor, čo vedie k vyššiemu podielu nadobudnutých drobných predmetov dlhodobej spotreby posudzovaných ako medzispotreba.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** dôjde k zvýšeniu medzispotreby a zodpovedajúcemu poklesu pridanej hodnoty, pokiaľ ide o trhových výrobcov. Pridaná hodnota súvisiaca s trhovou produkciou teda klesá. Pokiaľ ide o netrhových výrobcov, hrubá pridaná hodnota klesá s nižšou spotrebou fixného kapitálu a zároveň znížením tvorby hrubého fixného kapitálu.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** dôjde k poklesu tvorby hrubého fixného kapitálu. Okrem toho kolektívna spotreba verejnej správy podlieha dvom vplyvom s opačným znamienkom: na jednej strane sa zvyšuje medzispotreba netrhových výrobcov o rovnakú sumu, o akú sa znižuje spotreba hrubého fixného kapitálu, na druhej strane sa znižuje spotreba fixného kapitálu.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** dôjde k poklesu hrubého prevádzkového prebytku, ktorý sa bude rovnáť poklesu pridanej hodnoty trhových výrobcov plus poklesu spotreby fixného kapitálu netrhovými výrobcami.

Ako vyplýva z výrobného a dôchodkového hľadiska, vplyv na HDP je jednoznačne záporný. Keďže úprava prahu nemá vplyv na *prechod z HDP na HNP*, vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP.

Príklad

Predpokladajme, že nákupy drobných predmetov dlhodobej spotreby trhovými výrobcami v hodnote 900 budú reklasifikované z tvorby hrubého fixného kapitálu. Ďalej predpokladajme, že podobne sa reklasifikujú nákupy netrhových výrobcov v hodnote 100 a že nový prah zahŕňa zníženie spotreby fixného kapitálu v hodnote 90 pri netrhových výrobcach.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
P10 +10	P20 + 1 000
	P3B +10
	P41 - 1 000

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
P20 + 1 000	P10 +10
N1 - 990	

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
N2 - 990	N1 - 990

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
N3 - 990	N2 - 990

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
P3A +10	N3 - 990
N4 - 1 000	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
P41 - 1 000	N4 - 1 000
N5 +0	

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

15. Trhové/netrhové kritériá*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Trhový výrobcovia	315	3.24
Trhová produkcia	305, 308	3.17
Netrhový výrobcovia	317	3.26
Netrhová produkcia	312	3.23

Popis zmeny

Boli stanovené úplne nové pravidlá pre klasifikáciu produkčných jednotiek na trhové a netrhové.

Podľa ESA 79 sa produkcia uvedená v zozname služieb vždy považuje za trhové služby, pričom produkcia uvedená v druhom zozname služieb sa vždy považuje za netrhové služby a produkcia uvedená v treťom zozname služieb sa považuje za trhové služby vtedy, ak zdroje výrobnej jednotky pochádzajú hlavne z predaja jej produkcie.

Podľa ESA 95 platia pre všetky činnosti rovnaké kritériá. Napríklad ostatní netrhoví výrobcovia sa definujú ako miestne hospodársky činné jednotky alebo inštitucionálne jednotky, ktoré prevažnú časť svojej produkcie poskytujú zdarma alebo za ceny, ktoré nie sú hospodársky významné (t. j. ak sa menej ako 50 % výrobných nákladov kryje z predaja).

Dôsledkom tejto zmeny je skutočnosť, že určitú výrobnú jednotku možno klasifikovať ako trhový podľa ESA 79, ale tú istú výrobnú jednotku možno klasifikovať ako netrhový podľa ESA 95 alebo naopak. Po druhé, oceňovanie produkcie netrhových výrobcov je v ESA 95 zmenené (pozri 20), predovšetkým z hľadiska subvencií. Spôsob oceňovania produkcie závisí od toho, či ide o trhový alebo netrhový produkciu.

Dôsledky zmeny

Predpokladajme prípad výrobnej jednotky, ktorá je reklasifikovaná z trhovej na netrhovú. Podľa pravidiel ESA 79 bol daný výrobca trhovým výrobcom z hľadiska odvetvia jeho činnosti, zatiaľ čo podľa pravidiel ESA 95 platí kritérium 50 % bez ohľadu na odvetvie činnosti. Akákoľvek reklasifikácia v opačnom smere má rovnaké dôsledky, ale v opačnom smere.

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa mení produkcia o rozdiel medzi výnosmi z predaja (plus možná zmena zásob hotových výrobkov a nedokončenej výroby) a výrobnými nákladmi. Medzispotreba zostáva nezmenená. Pridaná hodnota sa mení tak, že predtým bola odvodená z produkcie zníženej o medzispotrebu, pričom teraz sa vypočíta ako súčet odmien pracovníkov, spotreby fixného kapitálu a ostatných daní mínus subvencie na produkciu. Ak výrobca nespĺňa kritérium 50 % podľa ESA 95, vplyv na pridanú hodnotu bude kladný.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** dôjde k zvýšeniu kolektívnej spotreby o sumu, o ktorú výrobné náklady prevyšujú výnosy z predaja. Všetky ostatné položky zostávajú nezmenené.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa zmena hrubého prevádzkového prebytku rovná zmene pridanej hodnoty zníženej o zmenu ostatných subvencií na produkciu R312.

V prípade reklasifikácie z trhových na netrhových výrobcov vplyv na HDP je jednoznačne kladný. Keďže reklasifikácia sa môže uskutočniť v oboch smeroch, nie je možné a priori určiť vplyv na HDP. Keďže *prechod z HDP na HNP* nepodlieha žiadnej zmene, vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP.

Príklad

Predpokladajme, že štátny filmový výrobca (trhový podľa pravidiel ESA 79) má príjmy z predaja v hodnote 300, medzispotrebu 200, odmeny pracovníkov 500, spotrebu fixného kapitálu 50 a ostatné dane súvisiace s produkciou 50. Od vlády obdrží sumu 500 na krytie svojho deficitu, ktorá sa podľa pravidiel ESA 79 považuje za ďalšiu subvenciu súvisiacu s produkciou. Neexistujú žiadne iné zdroje príjmov a produkt sa nevyváža. Výrobca bude následne reklasifikovaný z trhového na netrhového výrobcu ako súčasť prechodu na ESA 95.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb			
Zdroje		Použitie	
P10	+500	P3B	+500

Účet produkcie			Účet tvorby dôchodkov			Účet rozdelenia dôchodkov		
Použitie		Zdroje	Použitie		Zdroje	Použitie		Zdroje
N1	+500	P10 +500	N2	+0	N1 +500	R 312 – 500	N2	+0
		R 312 – 500			N3 +500			
Účet použitia dôchodkov			Účet kapitálový			Účet pre zahraničie		
Použitie		Zdroje	Použitie		Zdroje	Použitie		Zdroje
P3A	+500	N3 +500	N5	+0	N4 +0		N5	+0
N4	+0							

16. Subvencie

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Subvencie	421	430, 438 j)
Naturálne transfery	475	4 105 e)

Popis zmeny

Požiadavky ESA 95 sú odlišné od požiadaviek ESA 79 (v ktorých je zahrnuté rozhodnutie Komisie 93/465/EHS, Euratom ⁽¹⁾), v ktorom sú vysvetlené ESA 79 v súvislosti so subvenciami) z dvoch hľadísk.

Po prvé, v ESA 95 sú zo subvencií vylúčené nasledovné položky: platby verejnej správy trhovým výrobcem, aby mohli hradiť výroby a služby alebo ich časť, ktoré títo trhoví výrobcovia poskytujú priamo a individuálne domácnostiam, ktoré na to majú zákonné právo v kontexte sociálnych rizík alebo potrieb. Uvedené rozhodnutie Komisie nekládlo žiadne požiadavky na sociálny aspekt.

Po druhé, podľa ESA 95 môžu ostatní netrhoví výrobcovia dostať ostatné subvencie na produkciu, ak tieto platby závisia od vládnych nariadení platných pre trhových aj netrhových výrobcov. V takomto prípade existuje vplyv na oceňovanie produkcie netrhových výrobcov.

Dôsledky zmeny

Po prvé, predpokladajme prípad platby výrobcom od verejnej správy v súvislosti s poskytovaním služieb domácnostiam, ktorá nespĺňa sociálne kritériá ESA 95 a ktorá by sa evidovala ako naturálna sociálna dávka podľa pravidiel ESA 79 (podľa vysvetlenia rozhodnutia Komisie o subvenciách), avšak ako subvencia na produkty podľa ESA 95. ESA 95 výslovne vyžadujú sociálny účel a nárok jednotlivých osôb na platby, aby sa tieto platby neposudzovali ako nenávratné transfery výrobcom, t. j. ako subvencie. Rozhodnutie Komisie o subvenciách vysvetlené v ESA 79 neuvádza sociálny účel, t. j. výdavky určené na krytie určitých konkrétnych rizík a potrieb.

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa znižuje produkcia a pridaná hodnota o takto reklasifikovanú sumu.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa o rovnakú sumu zníži konečná spotreba domácností.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa zvýšia subvencie na produkty o sumu reklasifikovanú na subvencie na produkty.

Vplyv na HDP a HNP je jednoznačne záporný a rovná sa výške sumy prevedenej vládou, ktorá bola reklasifikovaná na subvencie na produkty.

Príklad

Predpokladajme, že platba trhovým výrobcem v hodnote 1 000 od verejnej správy sa reklasifikuje z naturálnych sociálnych dávok na subvencie na produkty.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 224, 3.9.1993, s. 27.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	- 1 000	P3B	- 1 000		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov		Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
N1 - 1 000	P10 - 1 000	N2 +0	N1 - 1 000 R311 + 1 000	R311 + 1 000 N3 - 1 000	N2 +0

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
P3A - 1 000 N4 +0	N3 - 1 000	N5 +0	N4 +0		N5 +0

Po druhé, predpokladajme, že platby neziskovým inštitúciám v hodnote 1 000 od verejnej správy pre domácnosti sa reklasifikuje z bežných transferov na ostatné subvencie na produkciu.

Z hľadiska *výrobnej metódy* sa znižuje produkcia a pridaná hodnota o takto reklasifikovanú sumu.

Z hľadiska *výdavkovej metódy* sa o rovnakú sumu zníži konečná spotreba NISD.

Z hľadiska *dôchodkovej metódy* sa zvýšia subvencie o sumu reklasifikovanú na subvencie na produkty.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb					
Zdroje		Použitie			
P10	- 1 000	P3B	- 1 000		

Účet produkcie		Účet tvorby dôchodkov		Účet rozdelenia dôchodkov	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
N1 - 1 000	P10 - 1 000	N2 +0	N1 - 1 000 R31 + 1 000	R31 + 1 000 R66 - 1 000 N3 - 1 000	N2 +0 R66 - 1 000

Účet použitia dôchodkov		Účet kapitálový		Účet pre zahraničie	
Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje	Použitie	Zdroje
P3A - 1 000 N4 +0	N3 - 1 000	N5 +0	N4 +0		N5 +0

17. Originály zábavných, literárnych a umeleckých diel

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Vymedzenie oblasti výroby	309	3.67
Tvorba hrubého fixného kapitálu	340, 398	3 105 b)

Popis zmeny

Výroba originálov zábavných, literárnych a umeleckých diel je podľa ESA 95 súčasťou tvorby hrubého fixného kapitálu. Podľa ESA 79 takáto produkcia do oblasti výroby nepatrí. V nasledujúcej časti je popísaná otázka, ako sa posudzujú súvisiace služby, t. j. platby za autorizované použitie (reprodukcii) takýchto originálov.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa zvyšuje produkcia o hodnotu vyrobených originálov. Medzispotreba sa zvýši o hodnotu vstupov do tohto výrobného procesu, ktoré sa predtým posudzovali ako konečná spotreba domácností. Pridaná hodnota sa mení o rozdiel medzi týmito dvomi položkami. Znamienko nie je možné určiť a priori, možno však predpokladať, že vo väčšine prípadov bude kladné.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa tvorba hrubého fixného kapitálu zvýši o hodnotu vyrobených originálov. Konečná spotreba domácností sa zníži o náklady reklasifikované na medzispotrebu.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa zmena hrubého prevádzkového prebytku premietne do zmeny pridanej hodnoty.

Aj keď znamienko pre vplyv na HDP a HNP nie je možné určiť a priori, je veľmi nepravdepodobné, že zvýšenie medzispotreby by bolo vyššie ako zvýšenie produkcie. Predpokladá sa kladný vplyv na HDP a HNP.

Príklad

Predpokladajme, že ide o výrobu originálov dokončených v účtovnom období, ktoré sú ocenené hodnotou 1 000. Výroba vyžaduje medzispotrebu v hodnote 200. Nie je zahrnuté žiadne odmeňovanie pracovníkov. Ďalej predpokladajme, že originály zábavných, literárnych a umeleckých diel sa nevyvážajú ani nedovážajú.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje		Použitie	
P10	+ 1 000	P20	+200
		P3B	- 200
		P41	+ 1 000

Účet produkcie

Použitie		Zdroje	
P20	+200	P10	+ 1 000
N1	+800		

Účet tvorby dôchodkov

Použitie		Zdroje	
		N1	+800
N2	+800		

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
		N2	+800
N3	+800		

Účet použitia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
P3A	- 200	N3	+800
N4	+ 1 000		

Účet kapitálový

Použitie		Zdroje	
P41	+ 1 000	N4	+ 1 000
N5	+0		

Účet pre zahraničie

Použitie		Zdroje	
		N5	+0

18. Služby spojené s používaním originálov zábavných, literárnych a umeleckých diel*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Vymedzenie oblasti výroby	309 b)	3.67
Dôchodky z majetku	436 c)	

Popis zmeny

Podľa ESA 95 sa platby za licencie na použitie originálov zábavných, literárnych a umeleckých diel zachytávajú ako predaj a nákup služieb. Podľa ESA 79 sa tieto platby zaznamenávajú ako dôchodky z majetku.

Dôsledky zmeny

Platby za autorské práva obyčajne hradia vydavatelia kúpou licencie na používanie autorských práv umelcov atď. Použitie takýchto služieb bude teda prevažne vystupovať ako medzispotreba plus vývoz a dovoz. K vývozu a dovozu dochádza preto, že vydavatelia nadobudnú licenciu na použitie autorských práv domácich umelcov a naopak.

Umelci atď., ktorí uplatňujú svoje autorské práva, niekedy potrebujú sprostredkovateľa, ktorého úlohou je sledovať, kedy a kde sa vydávajú knihy, hrajú nahrávky alebo divadelné hry. Takéto výdavky sa reklasifikujú z konečnej spotreby domácností na medzispotrebu. Takéto služby však väčšinou nakupujú vydavatelia a nie samotní umelci, pričom v tomto prípade boli v prvom rade zachytené ako medzispotreba.

Z hľadiska *výrobnej metódy* sa produkcia zvyšuje o predaj licenčných služieb plus všetkých takých služieb, ktoré nakupujú netrhoví výrobcovia. O rovnakú sumu sa zvýši spotreba domácich vydavateľov a zníži sa o čistý vývoz služieb spojených s autorskými právami. Okrem toho výdavky na medzispotrebu môžu zaznamenať aj samotní umelci vo forme platieb sprostredkovateľom (agentom). Pridaná hodnota sa zmení o rozdiel medzi týmito sumami. Znamienko nemožno určiť a priori.

Z hľadiska *výdavkovej metódy* sa konečná spotreba domácností zníži o platby agentom reklasifikované z konečnej spotreby domácností na medzispotrebu. Okrem toho platby za služby spojené s autorskými právami plynúce do zahraničia a zo zahraničia budú teraz predstavovať dovoz a vývoz. Vzhľadom na to, že služby spojené s autorskými právami nadobúdajú netrhoví výrobcovia, kolektívna spotreba sa zvýši o zodpovedajúcu sumu.

Z hľadiska *dôchodkovej metódy* bude zmena hrubého prevádzkového prebytku odvodená od zmeny pridanej hodnoty.

Zo všetkých troch hľadísk je zjavné, že znamienko pre vplyv na HDP nie je možné určiť a priori. Pokiaľ ide o **prechod z HDP na HNP**, platby za licenciu na používanie originálov umeleckých diel sa reklasifikujú z dôchodkov z majetku plynúcich do zahraničia a zo zahraničia na dovoz a vývoz služieb, čo znamená, že transakcie so zahraničím budú neutrálne vo vzťahu k HNP. Tak ako pri HDP, znamienko pre vplyv na HDP nie je možné určiť a priori.

Príklad

Predpokladajme, že celkové platby rezidentským umelcom od domácich vydavateľov sú 1 000 a že umelci nemajú žiadne výdavky na medzispotrebu pri predaji licencie na použitie ich originálov. Ďalej predpokladajme, že dovoz takýchto služieb je v hodnote 100 a vývoz v hodnote 300. Všetky dovozné a vývozné transakcie sa uskutočňujú s vydavateľmi a nie so samotnými umelcami.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje		Použitie	
P10	+ 1 300	P20	+ 1 100
P60	+100	P50	+300

Účet produkcie

Použitie		Zdroje	
P20	+ 1 100	P10	+ 1 300
N1	+200		

Účet tvorby dôchodkov

Použitie		Zdroje	
N2	+200	N1	+200

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
R40	- 100	N2	+200
N3	+0	R40	- 300

Účet použitia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
N4	+0	N3	+0

Účet kapitálový

Použitie		Zdroje	
N5	+0	N4	+0

Účet pre zahraničie

Použitie		Zdroje	
		N5	+0

19. Garáže

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Imputované nájomné	315 i)	3.64

Popis zmeny

Podľa ESA 95 sa garáže používané majiteľom obydlia na účely konečnej spotreby, aj keď sú mimo obydlia, zahŕňajú do imputovanej produkcie služieb spojených s bývaním. ESA 79 výslovne neuvádza postup pre takéto garáže. Rozhodnutie Komisie 95/309/ES, Euratom ⁽¹⁾ o zásadách na odhadovanie služieb bývania obsahuje vysvetlenia k obydliam v ESA 79. V rozhodnutí je uvedené, že len garáže, ktoré sú nedeliteľnou súčasťou obydlií (sú používané spolu s užívaním obydlia), sa majú zahŕňať do výpočtu skutočného a imputovaného nájomného za obydlia. To znamená, že existuje rozdiel v posudzovaní garáží používaných na účely konečnej spotreby, ktoré sa nachádzajú mimo obydlií (a nie sú používané spolu s obydliím).

Dôsledky zmeny

Zahrnutie imputovaného nájomného za určité garáže užívané ich vlastníckmi do produkčnej sféry má vplyv na produkciu, pridanú hodnotu, konečnú spotrebu domácností a hrubý prevádzkový prebytok.

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia zvyšuje o zahrnuté imputované nájomné za garáže používané ich vlastníckmi, zatiaľ čo medzispotreba sa zvýši o náklady na opravy a údržbu týchto garáží. Pridaná hodnota sa zvýši o rozdiel medzi týmito sumami.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa konečná spotreba domácností zvýši o imputované nájomné mínus akékoľvek náklady na opravy a údržbu.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa zvýši hrubý prevádzkový prebytok o sumu, ktorá zodpovedá zmene pridanej hodnoty.

Ak predpokladáme, že imputované nájomné bude vždy vyššie ako náklady na opravy a údržbu, zmena v posudzovaní určitých garáží vedie k zvýšeniu HDP.

Bez ohľadu na akékoľvek nepriame vplyvy na dôchodky z majetku spojené s garážami vo vlastníctve nerezidentov, ktorí ich aj využívajú, vplyv na HNP sa bude rovnať vplyvu na HDP.

Príklad

Predpokladajme, že imputované nájomné za garáže v hodnote 1 000 je zahrnuté do produkcie služieb spojených s bývaním a že medzispotreba (prevádzkové náklady) bude 50. Žiadnu z takýchto garáží nevlastnia nerezidenti, pričom ani rezidenti nevlastnia garáže používané majiteľom, ktoré majú byť zahrnuté v zahraničí.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
P10 + 1 000	P20 +50
	P3B +950

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
P20 +50	P10 + 1 000
N1 +950	

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
N2 +950	N1 +950

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
N3 +950	N2 +950

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
P3A +950	N3 +950
N4 +0	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
N5 +0	N4 +0

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

(1) Ú. v. ES L 186, 5.8.1995, s. 59.

20. Dane za registráciu automobilov platené domácnosťami

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Dane	414	4.14
Dane z produktov	417.1	4.20 d)

Popis zmeny

ESA 79 neposkytuje výslovný návod na zaznamenanie daní za registráciu automobilov platených domácnosťami. Rozsah daní spojených s výrobou bol však obmedzený na poplatky za výrobné jednotky. ESA 79 sa bežne interpretujú tak, že dane za registráciu automobilov platené domácnosťami sa štandardne zaznamenávajú do rôznych bežných transferov.

V ESA 95 je uvedené, že dane za registráciu automobilov sa zaznamenávajú do daní z produktov. Podľa ESA 95 rozsah daní z produktov už nie je obmedzený na dane splatné výrobnými jednotkami.

Dane za registráciu automobilov platené domácnosťami ako spotrebiteľmi sú reklasifikované z (pravdepodobne) rôznych bežných transferov (R69) do daní z produktov (R221).

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia a pridaná hodnota vyjadrené vo výrobných cenách (pojem z ESA 79) zvyšujú o reklasifikovanú sumu. Produkcia a pridaná hodnota vyjadrené v základných cenách (pojem z ESA 95) sa nemenia.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa konečná spotreba domácností zvýši o reklasifikované dane z automobilov.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa dane súvisiace s produkciou a dovozom zvýšia o reklasifikovanú sumu.

Celkový vplyv na HDP je jednoznačne kladný. Keďže nedochádza k žiadnemu vplyvu na prechod z HDP na HNP, vplyv na HNP sa rovná vplyvu na HDP.

Príklad

Predpokladajme, že dane za registráciu automobilov v hodnote 1 000, ktoré majú zaplatiť spotrebiteľia, sa reklasifikujú na dane z produktov.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní o zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje	Použitie
P10 + 1 000	P3B + 1 000

Účet produkcie

Použitie	Zdroje
N1 + 1 000	P10 + 1 000

Účet tvorby dôchodkov

Použitie	Zdroje
R221 + 1 000	N1 + 1 000
N2 +0	

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie	Zdroje
N3 + 1 000	N2 +0
	R221 + 1 000

Účet použitia dôchodkov

Použitie	Zdroje
P3A + 1 000	N3 + 1 000
N4 +0	

Účet kapitálový

Použitie	Zdroje
N5 +0	N4 +0

Účet pre zahraničie

Použitie	Zdroje
	N5 +0

21. Odmeňovanie zamestnancov v naturálnej forme

Kľúčové slová

	ESA 79	ESA 95
Medzispotreba	324 a)	3.71 b)
Konečná spotreba domácností	330 e) 628 poznámka pod čiarou 1	3.76 b)
Odmeňovanie zamestnancov	408 j), 409 a)	4.05, 4.06

Popis zmeny

ESA 95 zavádza dve zmeny.

Podľa ESA 95 sa poskytovanie športových a rekreačných zariadení zamestnancom a ich rodinám zahŕňa do odmeňovania zamestnancov v naturálnej forme, zatiaľ čo podľa ESA 79 sú tieto sumy výslovne vylúčené z naturálnych príjmov, pričom je uvedené, že sa majú zaznamenať do medzispotreby zamestnancov.

Okrem toho existuje rozdiel medzi oceňovaním výrobkov a služieb vytvorených vlastnou činnosťou zamestnávateľov, ktoré poskytujú svojim zamestnancom. Podľa ESA 79 sa oceňujú ako súčet nákladov na výrobu (to znamená, že sa predpokladá nulový zisk výrobcov). Podľa ESA 95 sú ocenené v základných cenách.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia zvyšuje v prípade produktov vytvorených vlastnou činnosťou, ktoré sa poskytujú zamestnancom (na rozdiel od produktov nakupovaných od iných výrobcov). Medzispotreba sa zníži, pretože určité nákladové položky (náklady od iných výrobcov) sú reklasifikované z medzispotreby na konečnú spotrebu. V oboch prípadoch sa zvyšuje pridaná hodnota.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa konečná spotreba domácností zvýši o sumu, o ktorú sa zvýšia naturálne príjmy.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa odmeňovanie zamestnancov zvýši o rovnakú sumu ako konečná spotreba domácností.

HDP sa zvýši o sumu, o ktorú sa zvýšia naturálne príjmy. Na **prechod z HDP na HNP budú mať vplyv akékoľvek** naturálne položky vo forme odmeňovania zamestnancov plynúce do zahraničia a zo zahraničia, pričom znamienko vplyvu na HNP nie je možné určiť a priori, v praxi je však prakticky isté, že bude kladné.

Príklad

Predpokladajme, že hodnota vlastných výrobkov a služieb poskytovaných zamestnancom sa zvýši o 500. Ďalej predpokladajme, že produkty v hodnote 500 sa reklasifikujú z medzispotreby zamestnancov v naturálnej forme. Táto zmena nemá vplyv na odmeňovanie zamestnancov plynúce do zahraničia a zo zahraničia.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje		Použitie	
P10	+500	P20	- 500
		P3B	+ 1 000

Účet produkcie

Použitie		Zdroje	
P20	- 500	P10	+500
N1	+ 1 000		

Účet tvorby dôchodkov

Použitie		Zdroje	
R10	+ 1 000	N1	+ 1 000
N2	+0		

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
N3	+ 1 000	N2	+0
		R10	+ 1 000

Účet použitia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
P3A	+ 1 000	N3	+ 1 000
N4	+0		

Účet kapitálový

Použitie		Zdroje	
		N4	+0
N5	+0		

Účet pre zahraničie

Použitie		Zdroje	
		N5	+0

22. Povolenia na používanie nehmotných nevyrábaných aktív*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Nehmotné nevyrábané aktíva	309 b)	7.43
Licenčné poplatky	436 c)	3.70 f)

Popis zmeny

Podľa ESA 95 sa nákup a predaj povolení na použitie nehmotných nevyrábaných aktív (patenty, obchodné značky, autorské práva atď.) zaznamenávajú do produkcie resp. spotreby. Podľa ESA 79 sa takéto platby považujú za dôchodky z majetku.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia zvyšuje o hodnotu platieb za povolenia, ktoré obdržia rezidentskí trhoví výrobcovia. Medzispotreba sa zvyšuje o platby od domácich výrobcov rezidentským aj nerezidentským vlastníkom príslušných nehmotných aktív. Znamienko pre vplyv na pridanú hodnotu, preto nie je možné určiť a priori.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa konečná spotreba domácností zvýši o (prípadné) platby za povolenia, ktoré hradia domácnosti ako spotrebitelia. Kolektívna spotreba sa zvýši o platby znížené o poplatky netrhových výrobcov za povolenia. Vývoz a dovoz sa zvýši o sumu platieb za povolenia plynúcich do zahraničia a zo zahraničia.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** sa hrubý prevádzkový prebytok zmení o tú istú sumu ako pridaná hodnota.

V dôsledku transakcií so zahraničím znamienko pre vplyv na HDP nie je možné určiť a priori. Pri **prechode z HDP na HNP** sa dôchodky z majetku plynúce do zahraničia a zo zahraničia znížia o sumy preradené do dovozu a vývozu služieb. Ak aspoň jedna zložka domácej konečnej spotreby použije zvýšenie vyplývajúce zo zmeny pojmu, znamienko vplyvu na HNP bude kladné.

Príklad

Predpokladajme, že rezidenti dostanú licenčné platby v hodnote 1 000 a uhradia platby v hodnote 700. Netrhoví výrobcovia majú náklady na poplatky za licencie v hodnote 50 a žiadne príjmy. Vývoz licenčných služieb sa rovná 500 a dovoz 200. Domácnosti ako spotrebitelia neuhrádzajú žiadne licenčné platby.

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje		Použitie	
P10	+ 1 050	P20	+700
P60	+200	P3B	+50
		P50	+500

Účet produkcie

Použitie		Zdroje	
P20	+700	P10	+ 1 050
N1	+350		

Účet tvorby dôchodkov

Použitie		Zdroje	
		N1	+350
N2	+350		

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
R40	- 200	N2	+350
N3	+50	R40	- 500

Účet použitia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
P3A	+50	N3	+50
N4	+0		

Účet kapitálový

Použitie		Zdroje	
		N4	+0
N5	+0		

Účet pre zahraničie

Použitie		Zdroje	
		N5	+0

23. Kolkové poplatky*Kľúčové slová*

	ESA 79	ESA 95
Dane z produktov	417.2	4.20
Ostatné dane súvisiace s produkciou/Rôzne bežné transfery	417.3, 495	4.23

Popis zmeny

V ESA 95 je uvedené, že kolkové poplatky sa zaznamenávajú do daní z produktov. ESA 79 posudzujú kolkové poplatky platené výrobcami ako ostatné dane súvisiace s produkciou R22. Nie sú uvedené žiadne výslovné pokyny o kolkových poplatkoch, ktoré platia domácnosti ako spotrebitelia. Keďže neexistujú pokyny o opačnom postupe, takéto kolkové poplatky sa preto zaznamenávajú ako rôzne bežné transfery R69.

Dôsledky zmeny

Z hľadiska **výrobnej metódy** sa produkcia zvyšuje o celkovú výšku kolkových poplatkov. Medzispotreba sa zvýši o tú časť kolkových poplatkov, ktorú platia výrobcovia. Pridaná hodnota sa zvýši o rozdiel medzi celkovými kolkovými poplatkami a kolkovými poplatkami zahrnutými do medzispotreby trhových a netrhových výrobcov.

Z hľadiska **výdavkovej metódy** sa konečná spotreba domácností zvýši o kolkové poplatky, ktoré platia domácnosti ako spotrebitelia. Tvorba hrubého fixného kapitálu sa zvýši o kolkové poplatky súvisiace s nákladmi na prevod.

Z hľadiska **dôchodkovej metódy** je zmena hrubého prevádzkového prebytku rovnaká ako zmena pridanej hodnoty.

Vplyv na HDP je jednoznačne kladný. **Zmena pojmu nemá vplyv na prechod z HDP na HNP, vplyv na HNP sa teda rovná vplyvu na HDP.**

Príklad

Predpokladajme, že kolkové poplatky v hodnote 500 sa reklasifikujú z ostatných daní súvisiacich s produkciou na dane z produktov a že rôzne bežné transfery v hodnote 500 sa reklasifikujú na dane z produktov. Z kolkových poplatkov, ktoré platia výrobcovia, sa 250 vzťahuje na medzispotrebu a 250 na tvorbu hrubého fixného kapitálu (náklady na prevod).

Účtovanie v zjednodušenom účtovníctve za krajinu: zmeny v porovnaní so zaznamenaním podľa pravidiel ESA 79.

Účet výrobkov a služieb

Zdroje		Použitie	
P10	+ 1 000	P20	+250
		P3B	+500
		P41	+250

Účet produkcie

Použitie		Zdroje	
P20	+250	P10	+ 1 000
N1	+750		

Účet tvorby dôchodkov

Použitie		Zdroje	
R20	+ 500	N1	+750
N2	+250		

Účet rozdelenia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
N3	+750	N2	+250
		R20	+500

Účet použitia dôchodkov

Použitie		Zdroje	
P3A	+500	N3	+750
N4	+250		

Účet kapitálový

Použitie		Zdroje	
P41	+250	N4	+250
N5	+0		

Účet pre zahraničie

Použitie		Zdroje	
		N5	+0